

Justitiedepartementet

EU-enheten

Rådets möte (rättsliga och inrikes frågor) den 12 och 13 juni 2007

Dagordningspunkt 20

Proceduren för den framtida hanteringen av lagstiftningsförslag inom ramen för den första pelaren som är av relevans för utvecklingen av den framtida utvecklingen på straffrättsområdet

Dokument

10105/07 JAI 268 (bifogas)

Tidigare dokument

6466/06 JAI 62

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden

Frågan har tidigare behandlats i EU-nämnden den 17 februari 2006 inför RIF-rådet den 21 februari 2006.

Bakgrund

I ett avgörande som meddelades den 13 september 2005 ogiltigförklarade EG-domstolen rådets rambeslut 2003/80/RIF om skydd för miljön genom straffrättsliga bestämmelser eftersom det innebar ett intrång i gemenskapens behörighet på miljöområdet. Domstolen uttalade i domen att straffrätten och bestämmelserna om brottmålsförfarandet i princip inte omfattas av gemenskapens behörighet, men att straffrättslig reglering kan ske inom ramen för förstapelaren om den är absolut nödvändig för att säkerställa effektiviteten i den gemensamt antagna miljöregleringen.

Domen aktualiserade frågan om gränsdragningen mellan den första och tredje pelaren, dvs. i vilken mån straffrättsliga bestämmelser kan tas in i rättsakter antagna inom ramen för EG-fördraget. Kommissionen har gjort långtgående tolkningar av domen och menar att den är överförbar

på i princip alla politikområden i EG-fördraget och gör det möjligt att reglera straffrättsliga frågor i förstapelinstrument om förutsättningarna i domen är uppfyllda (jfr kommissionens meddelande i anledning av miljödomen, COM(2005) 583).

Kommissionens långtgående tolkning av den sk. miljödomen har dock ifrågasatts av medlemsstaterna. Detta har bl.a. framkommit i ett nytt, pågående mål i EG-domstolen, det sk. fartygsföroreningsmålet (C-440/06), där kommissionen väckt ogiltighetstalan avseende rambeslutet om fartygsföroreningar och gör gällande att rambeslutet borde ha antagits i form av ett direktiv med artikel 80.2 (transport) i EG-fördraget som korrekt rättslig grund. Sverige och 19 andra medlemsstater har intervenerat på rådets sida i målet och ifrågasatt att miljödomen är överförbar på detta fall. Fartygsföroreningsmålet kan bli vägledande för den framtida tolkningen av miljödomen. Ett yttrande av generaladvokaten skall enligt uppgift meddelas den 28 juni. Dom i målet väntas tidigast under hösten.

I spåren av miljödomen uppkom också en diskussion kring hur det skulle kunna säkerställas att RIF-rådet även fortsättningsvis skulle ges tillfälle att dels bedöma konsekvenserna av miljödomen i de enskilda förslagen, dels säkerställa enhetlighet och konsekvens i den straffrättsliga regleringen. Diskussionen skall ses mot bakgrund av att framtida direktivförslag från kommissionen, som en följd av miljödomen kan komma att innehålla även straffrättsliga bestämmelser. Vid RIF-rådet den 21 februari 2006 fick rådet därför ta ställning till vissa handläggningsprinciper som Coreper kommit fram till. I ganska allmänna ordalag angavs i dessa att ordförandeskapet i samråd med Coreper II noga skall överväga vilken arbetsgrupp i rådet som skall få huvudansvaret. Artikel 36 kommittén skall hållas informerad och möjlighet skall ges straffrättslig expertis att, på ett tidigt stadium av förhandlingsprocessen, bedöma de straffrättsliga frågorna. Ordförandeskapet skall även se till att hänvisa frågor till Coreper II och RIF-rådet om så bedöms nödvändigt. Det angavs även att en utvärdering av handläggningsprinciperna skulle ske senast i juni 2007.

Ordförandeskapet har nu lagt fram en utvärderande rapport som rådet den 12 och 13 juni skall få ta ställning till. Rådet ombeds att på nytt bekräfta ovan nämnda handläggningsprinciper, men med vissa förtydliganden.

Rättslig grund och beslutsförfarande

...

Svensk ståndpunkt

Sverige delar inte kommissionens vida tolkning av miljödomen. Huvudprincipen är enligt vår uppfattning fortfarande att bestämmelser om straffrätt och brottmålsförfarande inte omfattas av EG-fördragets behörighet utan bör regleras genom tredjepelarinstrument. Varje undantag från denna grundprincip bör tolkas restriktivt. I förhandlingarna rörande förslag om straffrättsliga regler i EG-rättsakter måste det därför i varje enskilt fall göras en mycket noggrann bedömning av om förutsättningarna i miljödomen är uppfyllda.

Handläggningsprinciperna har tillkommit för att säkerställa att RIF-rådet får möjlighet att göra en sådan noggrann bedömning samt även säkerställa att enhetligheten och konsekvensen i den straffrättsliga regleringen upprätthålls. Sverige stödjer därför grundtanken med handläggningsprinciperna som i huvudsak har fungerat bra. En fortsatt utvärdering är dock nödvändig. Den huvudsakliga samordningen bör dock, som också nämns i rapporten, ske internt i huvudstäderna.

Europaparlamentets inställning

Europaparlamentet har inte, såvitt känt, framfört någon inställning i den fråga som nu är aktuell, dvs. rådets interna handläggningsprinciper. Europaparlamentet antog dock den 14 juni 2006 en resolution i anledning av kommissionens meddelande om miljödomens konsekvenser.

Förslaget

I ordförandeskapets utvärderande rapport konstateras att det förekommit ett antal fall där det blivit aktuellt att tillämpa handläggningsprinciperna. I tre av de fyra fall som förekommit, dvs. det sk. vapendirektivet, direktivförslaget om miljöbrott, direktivförslaget om straffrättsliga åtgärder på immaterialrättsområdet samt förordningsförslaget om exportkontroll av sk. dual-use produkter, har förslagen bedömts innehålla så mycket straffrätt att en straffrättslig arbetsgrupp ansetts bäst lämpad att hantera förslaget. I ett fall, det sist nämnda, har förslaget handlagts av annan arbetsgrupp men straffrättslig expertis har då givits tillfälle att yttra sig över de straffrättsliga delarna. Ett femte fall, det nyligen presenterade direktivförslaget om sanktioner mot arbetsgivare som anställer olagligt vistandes tredjelandsmedborgare kommer att hanteras på motsvarande sätt. Det sägs i rapporten att även om det ännu så länge är för tidigt att slutligt bedöma hur handläggningsprinciperna har fungerat, så är intrycket så här långt att de har fungerat bra.

Rådet ombeds därför att på nytt bekräfta handläggningsprinciperna, men med förtydligandet att den straffrättsliga arbetsgruppen skall ges tillfälle att hantera straffrättsliga frågor och avge yttrande även beträffande

förslag där det straffrättsliga innehållet är av mindre omfattning. På motsvarande sätt skall, i de fall där de straffrättsliga frågorna dominerar och förslaget därför hanteras av en straffrättslig arbetsgrupp, annan arbetsgrupp få tillfälle att avge yttrande i de övriga delarna. Återigen betonas också vikten av nationell samordning. Avslutningsvis föreslås att rådet på nytt skall ta ställning till handläggningsprinciperna senast i juni 2008.

Gällande svenska regler och förslagets effekter på dessa

Ekonomiska konsekvenser

Övrigt